

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

Čuvajte
Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12943 — Oglasi po ceniku — Rukopisi se ne vraćaju

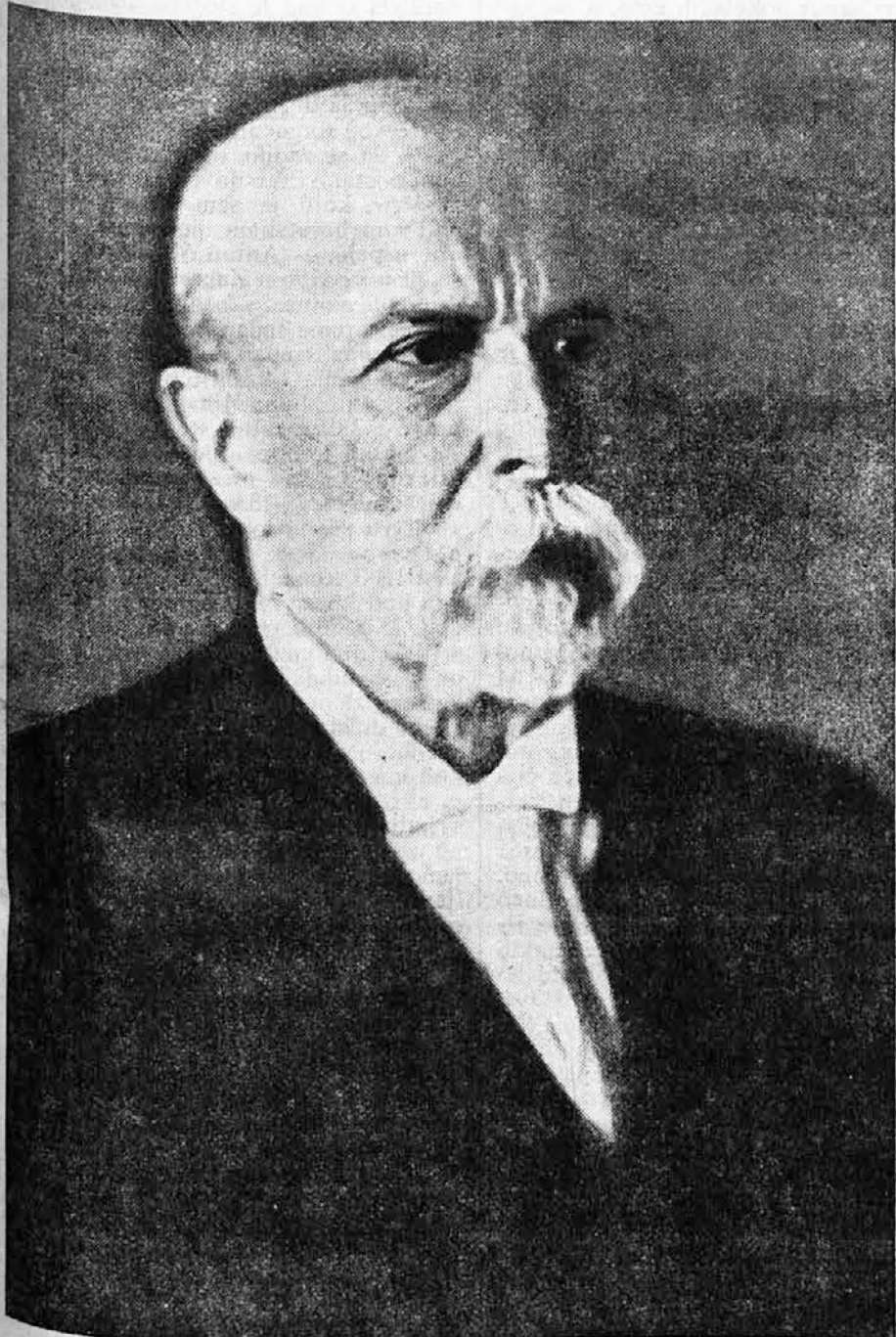

Ljubljana, 25 oktobra 1935

God. VI — Broj 40

28 oktobar i Sokolstvo

Povodom praznika oslobođenja bratskog češkoslovačkog naroda

T. G. Masarik

Ako hoćemo da pravilno ocenimo značaj i važnost češkoslovačkog 28. oktobra 1918, moramo imati u mišlima činjenicu, da je češkoslovački narod počeo odlučnu borbu za narodnu i državnu slobodu tako reći praznih ruku. Ne da žanje što su drugi posejali, već da sam seje i da sam žanje plodove svoje žetve. A sejava je krv i kosti, da ubere najveći i najobilniji plod: samostalnost naroda i države.

Tirš je polagao već svojim prvim borcima: »Oružje u svaku ruku!« — A uvadjanje vežaba u streljanju iz pravac puške u sokolske vežbovalnice zabranila mu je austrijska vlast. Austrijska vlast, kao ogorčena neprijateljica sokolskog pokreta i napretka, koji je zauzimao sve veći uspeh u svim slovenskim krajevima bivše Monarhije, ipak je smatrala potrebnim da na svesokolski slet godine 1912 u Pragu pošalje više oficira svoga generalnoga štaba, da prisustvuju javnim nastupima u glavnim sletskim danima na Letni. Toj gospodi oficirima zastajao je dah kad su videli onu sokolsku spremu i disciplinu, koja je zadivila svakog oduševljenog gledaoca, a također i svakog pritajenog posmatrača. Na Letni je pobjedio sokolski duh a nekoliko pak godina kasnije i na bojnome polju.

Zabranjeno oružje u svakoj ruci bilo je tada već nabrušeno i u svakoj sokolskoj duši pripravno za udar. Šum

i zamah svakog giba i pokreta vežbačkog članstva, dece i naraštaja na vežbalištima ličio je jeci bojne pesme, koja se iz daljine čula i orila od oduševljenih poklika, pesmi koju su uz oštricu i blesak duševnog oružja pevali ti božji bojovnici istine i pravde! Pa bilo što mu drago: bojna pesma diže se iz čeličnih žica odvažnosti, smelosti i viteštva, nagomilanog u arsenalu narodne i sokolske svesti. Pa bilo što mu drago: zastavu, na koju je gola, neoboružana desnica položila prisegu vernosti do groba, nikada neće napustiti i ostaviti onaj, kome je ta prisega bila iz duše! I već sama misao, koja bi se porodila negde u kakvom skrivenom kutiću iz čustvenih razloga, da bi radi toga, radi te prisuge vernosti, mogao da bude tangiran materijalni opstanak pojedinca i njegovih bližnjih, već sama ta pomisao bila bi izdajstvo, kome ne bi bilo oprostjenja!

Ali što tada nije dopustila vlast, to je dala ideja: materija je podlegla sili duha. Pa bilo što mu drago, ali ako je idealno stremljenje i požrtvovno nastojanje osnovano na temeljima pravde, mora da pobjedi samo pravda! I ako naponi i nadahnuća imaju svoj početak i konačni cilj u istini, onda mora samo istina da zasja pobjedonosnim sjajem!

Ti unutarnji motivi, koji su bili glavni za osnivače Sokolstva, to što su svome delu pristupali s junačkim poletom, jačali su široke slojeve na-

roda, da je narod svesno i odvažno odlazio u bojne redove. Najjači saradnici Tirša i Fignera prenosili su njihovu baštinu od pokolenja na pokolenje, tako da je već godine 1914 bio sačinjen lanac, koji je stiskao i onako već oronulu silu tudinsku i otrgao je od redova, koji su s hukom, ognjem i mačem, prokrčili put u budućnost slobodne domovine. Nadošlo vreme i volja naroda preobličili su i prekovali oružje nagomilano u dušama u železo i čelik, i Tiršev poziv u prvim počecima Sokolstva dobio je tek tada svoj stvarni oblik.

Kao što je morao Komenski da ode iz domovine, da bi uzmogao postaviti osnovu za pravilan duhovni uzgoj svega kulturnog naroda, tako je morao i Masarik da napusti svoju domovinu, da bi sa snagom svoje moralnosti, sa svojom uverljivom rečju i svojom klasičnom vernošću prema češkoslovačkoj slobodi i socijalnoj pravdi (»Put demokracije«) udario temelje samostalnosti Češkoslovačke Republike: on je zavitalao oružjem duha, da su se razplinule predrasude i da su se tada uzdizali mostovi preko svih teških koća i zapreka. Također i Masarik se je uzgajao u tvrdoj školi sokolske požrtvovnosti i nosio u duši oružje, koje austrijska vlast nije dala da se nosi u ruci. To drugo oružje je Masarik sada predao u čvrste ruke legionara, koji su se oko njega kupili po svemu svestu. Sam Masarik kaže: »Kada smo u Rusiji osnivali legionare, čije zasluge svi vi poznajete, sokolska misao bila je za nas jedna od onih faktora, s kojim smo osnovali prvu češkoslovačku vojsku. Pored husitskih i taborskih tradicija, nas je vodila također i sokolska ideja, a sokolska disciplina i sokolsko delo bili su legijama druga prirodanost. To Sokolstvo je usadeno također i u našu pobjedničku vojsku.« (U Plznu 1919 god.)

Izvan granica otadžbine — Masarik, Beneš, Štefanik, Švec, Sirovi; u granicama nastajale samostalne države — Šajner, Vanjček, Štepanek — a tu i tamo na tisuće znane i neznanne braće, koji su ostvarili Tirševu proricaju iz godine 1878: »Nov život, nov položaj zahteva nove dužnosti, nova napinjanja najviših sila na pozornici narodnih težnja... Nov dinamički elemenat pridolazi u stari svet. S tim duhom napunite svoje grudi, napunite celo svoje srce, a sve svoje osećanje s mislima svoga veka, svoga naroda i svoga radala«

Po svemu tome i nije mogao Masarik da izjavi ništa drugo nego to: »Sokol je postao jezgra revolucije. Sokolstvo je bilo uvek pripravno.« (Sokolski vesnik god. 1927.) — A godinu dana kasnije rekao je: »Braćo, zahvaljujem vam se na bratskom pozdravu. Dragi mi je i ostaće mi draga uspomena, što sam akciju za oslobođenje započeo u sporazumu sa starostom sokolskog bratstva.« (Brzojav ČOS dne 8 decembra 1928.)

A taj »starosta sokolskog bratstva« bio je brat dr. Josip Šajner!

S punim pravom slavi bratsko češkoslovačko Sokolstvo 28. oktobar kao državni i narodni praznik. Jer samo je gradilo svoju domovinu, koju danas čuva oružje u svakoj ruci, a u sokolskim srcima je i ostaće ljubav i vernost!

E. L. Gangl

Sednica plenuma Uprave Saveza SKJ

Zaključkom prošle sednice izvršnog odbora Saveza SKJ, održane 28. septembra o. g., sazivljemo za dan 27. oktobra o. g., u 9 časova pre podne, u prostorijama Saveza SKJ, sednicu plenuma uprave Saveza SKJ sa sledećim

dnevni redom:

- 1) Pozdrav i izveštaj zamenika starešine.
- 2) Izveštaj načelnika SKJ o pregledu rada načelnikstva i tehničkog odbora Saveza SKJ.
- 3) Izveštaj sekretara SKJ o opštem radu uprave Saveza SKJ.
- 4) Izveštaji pročelnika (pretsednika) pojedinih odbora i oteka Saveza SKJ.

5) Referati starešina župa o stanju i radu u pojedinim župama.

6) Rasprava i zaključak o saveznoj okružnici br. 72.

7) Rasprava i zaključak o predlozima iznesenim u saveznoj okružnici br. 95.

8) Rasprava o potrebi akcije Saveza SKJ u vezi smanjenja prinadležnosti državnih činovnika.

9) Predlozi.

10) Slučajnosti.

Umoljavaju se sva braća i sestre da radi važnosti dnevnog reda prisustvuju ovoj sednici. Oni članovi uprave, koji stanuju van Beograda, vozne karte za dolazak i povratak pri miće blagovremeno.

Zdravol

Beograd, 18 oktobra 1935.

SAVEZ SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Sekretar:

Dr. M. Gradojević, s. r.

Zam. starešine:

D. Paunković, s. r.

Na prekretnici

Stalo se je na gledište, i to sasvim ispravno, da naše Sokolstvo danas ima da vrši u narodu jednu preporoditeljsku ulogu. Taj veliki zadatak koji mu se je propisao izbija svakoga časa iz svih naših svećanih izjava, deklaracija, enuncijacija i rezolucija; i ta njegova preporoditeljska misija u patetičkim govorima i sastavcima uzvisuje se, idealise i apoteozovski uzdiže. I to nije slabo, što se time hoće da podigne član i ustalisa i postrekne sav sokolski polet, da se sakupe sve sokolske snage i da pregnu na to za naš narod jedno blagoslovljeno i spasonosno delo.

Medutim, pred jednim velikim kompleksom pitanja i zadataka, koji iskrstavaju pred naše Sokolstvo, mi svi kao da se dovoljno ne snalazimo i kao da gubimo snagu one orijentacije, koja nam je potrebna da se uzdržimo u punoj svesti za jedno realno promatranje i prosuđivanje činjenica pred kojima se nalazimo. Mi kao da smo se, što reč, ustobodili pred svim tim zadacima i da od sitnog granja pred očima ne vidimo velike šume. Mi zato često i lutamo i gubimo se na tom silnom i još skoro netaknutom prostornom polju velikih sokolskih zadataka u našem narodu. Naš duhovni vid kao da je preslab da obuhvati taj široki horizont, koji se pred nama stere. Mi smo utonuli u neka sitna rešavanja, i u jednom šablonskom traktiranju neznčajnih potreba i pitanja od male važnosti mi smo ukočili sav onaj dinamiizam, koji bi morao da — kao zdrava krv telom, koja mu daje i po-država život — prostruji našim sokolskim pokretom, a koji umesto da to bude, živi i nezadrživi pokret, pokret narodni, mi ga silom splasnjujemo i paralizujemo, da od njega postaje tek jedno anemično, slabo pokretno telo, ukrućeno i ukalupljeno u silne pravilnike i bezbrojna rešenja, među kojima je zaista teško da se nađe snalaženja. Mnogi pogledi naš još uvek su prema potrebama, zbivanjima i činjenicama savremenog života i suviše konzervativni i kao da se branimo od napretka i od potrebe napretka, a koji i mimo nas i van naših redova zahvata sav život, ostavljajući nas po strani i za sobom. Imamo jednu provedenu i veliku organizaciju i još kao da ne znamo dovoljno iskoristiti njenu snagu i vrednost i sve što njome možemo da postignemo u prvom redu za dobro našega naroda i naše zemlje. I ako je, dalje, Sokolstvo općenarodni pokret, onda taj pokret nije — kao što to često izgleda — samo za jedan malobrojni deo ljudi koji ga vode i koji pomažu u njegovom radu, već je to pokret radi svega našeg naroda, pokret da podiže najšire mase narodne, koje od Sokolstva očekuju da će ih povesti jednom boljem i naprednijem životu njihove sutrašnjice. A narod voditi ne može se jednostrano i mimo njega — mora te mimo poznavanja njegovih

prekih i faktičnih potreba. Za vođenje naroda mogu biti korisna i filozofska načela, ali za to vođenje najkapitalnija su ona načela, koja diktiraju realni život, koja diktiraju potrebe naroda u sadašnjici. Moramo stoga najenergičnije odbiti svako protivno, jednostrano i natražnjačko gledanje na Sokolstvo, na njegove zadatke, način njegova delovanja i rada uopće. Jer ako ono račun na jedan ozbiljan progres u narodu, ako ono računa da u narodu postane jedan preko potreban faktor, ako ono ima pretenziju da narod pokreće i vodi njegovu preporodu, ako ono uistini ima da bude narodno i općenarodno, ono ne može u svome radu da se zadržati na linijama od decenija unatrag i ne može da u taj savremeni rad unosi ni romantizam, koji je do duše bio potreban u svoje vreme, u prošlosti, ni da se ljubomorno držimo tradicionalizma, ma kako on bio nama svet i ma kako taj bio sjajan. Sve to, kao istorizam uopće, može za naš savremeni život i njegove potrebe imati samo izvesnu, delimičnu a ne i potpunu vrednost; za praktičan život današnjice potreban je jedino oslonac na sadašnjicu. Kao što ni u istoriji poetike niko ne može da porekne vrednost trubadurske epohe, tako ni inače u istoriji na poljima ostalih manifestacija života, pa tako ni u istoriji Sokolstva ne mogu da se poriču vrednosti pojedinih epoha, koje su doduše za to svoje doba i imale svoje specifične potrebe i zadatke, pa prema tome i specifična gledanja na život toga doba i na njegove potrebe. Ali za nas danas, za naše doba, to je samo lepa prošlost, slavna istorija. Mi u krčenju novih puteva danas, u savremenom novom životu, koji se potpuno u svakom smislu razlikuje od prošlih vremena, treba da primenjujemo samo savremena načela i da idemo drugim stazama, prečim, da bi mogli preći i približiti se narodu i pomoći mu da savlada svoje tegobe i potrebe koje ga tište. Treba stoga da iz temelja izmenimo plan svega našega rada i da jednom kapitalnom reformacijom stvorimo nove uslove za naše uspešno delovanje u narodu za danas i za sutra, ako ne želimo da nas vreme i prilike ne pregaze i da se tako od naroda ne izgubimo.

Verujemo, da to neće ići lako i da će se svi pristaši progressa sukobiti, možda i oštro sa zastarelim mentalitetom i sa nosiocima i podržavateljima tradicija i prošlosti. Ali u toj borbi podležići će samo ono što je izživel, što je svoje dalo, a nove sile i novi nazori povećće sokolski pokret novim tempom, novim duhom i novim potrebama. I mi se sada nalazimo na toj prekretnici toga doba sokolskog, iz staroga u novo. Novo nam ukazuje put u selo, novo nam namiće i novi program, u kome kulturni, ekonomski i socijalni rad treba da bude adekvatan fizičko-uzgojnom.

U. V. Z.

jevoj ariji (iz opere »L' elisir d' amore«) pesmu Ivana Trnskoga »Ljubimo te naša diko«, koja je također postala vrlo objavljena. Runjanin je umro u Novom Sadu 2 februara 1878. Hrvatsku himnu proširila je u narod uglavnom domoljubna omladina. — Zanimljivo je a i značajno kod svih naših narodnih himni, da je njihovo rađanje bilo u izvesnom pogledu u duhu osećanja našeg narodnog jedinstva. Njihovi autori i kompozitori nadahnuti su tim osećanjima naročnog jedinstva. A i činjenica, da je pesmu Hrvata Mihanovića »Lijepu našu« uglazbio Srbin Josip Runjanin, a da je pesmu Srbin Jovana Dordevića »Bože pravde« (izvadenu iz dramskoga dela »Markova sablja«) uglazbio Slovenac Davorin Jenko, skladatelj slovenačke himne »Naprej zastava Slave«, možda se ne bi mogla pripisati samo jednom pukom slučaju, već i izvesnoj duhovnoj vezi jedinstva, koje se je tada budilo u općem prestrujavanju našeg narodnog života u svim našim krajevima i čiji su pioniri i idejni nosioci bili baš kulturni radnici iz svih naših krajeva, a među koje spadaju i autori i skladbenici naših narodnih himni. I u doba našeg ostvarenog jedinstva, danas, ove naše himne, stepjene u jednu, u jugoslovensku državnu himnu, zaista, pored drugoga, najdostojnije oličuju ostvarenje onih najvećih težnja, koje su sa svojim narodom gajili i svojom pesmom jačali i širili ti autori i skladbenici naše danas zajedničke jugoslovenske himne. Ona im je ujedno i najlepše, najharnije narodno sećanje na nje.

75-godišnjica slovenačke himne »Naprej zastava Slave«. Dne 22 o. m. navršilo se 75 godina od dana kada je prvi put bila pevana slovenačka himna »Naprej zastava Slave«, koju je komponovao Davorin Jenko. To je bilo u Beču dne 22 oktobra 1860 g. u restauraciji kod Sperla prigodom Besede, koju je priredilo Slovensko pevacko društvo. Tom prigodom priredbu su posetili mnogobrojni Slovenci, pored Slovenaca, Hrvata i Srba također i Bugari i Česi, koji su s najvećim oduševljenjem primili ovu lepu narodnu davoriju, koju je tada dirigirao sam skladatelj. Od tada ova himna proširila se po svemu slovenskom svetu te su ju pitali i svirali u raznim svečanim slovenskim prigodama. Za vreme bugarskih oslobođilačkih borba, pod zvuci naše himne ušli su Rusi u oslobođenu Plevnu i Sofiju. Zanimljivo je, da su se njome služili i Prusji, kad su 1866 napali Austriju i ušli u Češku. Zanimljivo je također i sam postanak ove himne, kako je to svojedobno ispričao sam njen skladatelj. Jutrom 16 maja 1860 skladatelj Davorin Jenko sedeo je u bečkoj kavanici kod Badera, čitajući bečke jutarnje novine. Listajući tako i list »Die Presse«, opazi u njemu jedan članak koji se bavio Slovincima, izrugujući se njihovoj malobrojnosti a osobito njihovom govoru. Jenko je bio time duboko povređen i sav ogorčen izašao je iz kavana i umesto na univerzitet pošao je u bečki Prater. Putem padne mu slučajno na pamet pesma Simona Jenka »Naprej zastava Slave«, koja je bila spevana upravo na njegov poticaj i za koju je već dugo tražio odgovarajući napjev. I zaista, toga dana odjednom mu nekako sam od sebe dođe na pamet. Odmah, da ga ne zaboravi, pođe u gostionicu »Zum Hirschen«, u Prateru, i na komadić papira, koji je sam isertao, napise skladbu, koja mu se netom porodila u mislima za ovu pesmu. Tako je nastala slovenačka himna »Naprej zastava Slave«. Vredno je pripomenuti, da je Jenku tada bilo 25 godina i da je u Beču studirao pravo. Kako je pak gajio veliku ljubav prema glazbi, on joj se, napustivši svoje nauke, i posve posvetio i tako postaje pionir slovenačke, a osobito srpske glazbe. God. 1863 bio je izabran za kapelnika Srpskog pevačkog društva u Pančevu, odakle je 1865 god. preselio u Beograd. Godine 1871 postao je kapelnik Narodnog pozorišta u Beogradu. Dne 9 novembra o. g. navršava se 100-godišnjica njegova rođenja. Deo ove himne danas je, uz deo srpske i hrvatske, sastavni deo naše državne himne.

Cehoslovaci Viteškom Kralju Ujedinjenju. O godišnjici mučeničke smrti Viteškog Kralja Ujedinjenja, jedna naročita cehoslovačka delegacija, oko pedeset članova cehoslovačko-jugoslovenske lige, došla je pod vodstvom prof. Zenkla u našu zemlju da se pokloni grobu Viteškog Kralja Ujedinjenja. Ova delegacija, koja je sa sobom donela i urnu sa zemljom iz Češke, Moravske i Slovačke, pošla je 14 o. m. na Oplenac i poklonila se senci Blaževog neposrednog Kralja Aleksandra, položivši na Kraljev grob ovu urnu sa zemljom kao i veliki lovorov venac ukrasjen raznobojnim cvećem i s českoslovačkom trakom. Nad Kraljevim grobom prof. Zenkl održao je tom prigodom dirljiv govor. S članovima ovog izaslanstva poklonilo se Kraljevom grobu i 25 cehoslovačkih Sokola, koji su također na grob položili divan venac od crvenih karanfila.

80-godišnjica Jovana Grčića, nestora jugoslovenskih književnika. Dne 7 o. m. navršilo je 80 godina života Jovan Grčić, jedan od najstarijih živućih jugoslovenskih književnika. Grčić se rodio u Vukovaru god. 1855. Univerzitet-ske nauke pohađao je u Gracu i Bu-

dimpešti, gde je i položio profesorski ispit. Od god. 1877 do 1902 bio je profesor na srpskoj gimnaziji u Novom Sadu. Pisanjem se počeo baviti već u drevno doba, pa je dugo godina bio urednik časopisa »Stražilovo« i »Javor«, koji su polovinom prošloga veka važili kao najbolji književni listovi, a u kojima su saradivali najbolji književnici iz Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Dalmacije. Jubilarac je već dugi niz godina predsednik Srpske čitaonice u Novom Sadu, član društva za Srpsko narodno pozorište i član književnog odbora Matice srpske. Grčić je ponajviše poznat kao urednik književnih listova, pisac udžbenika o srpskoj književnosti i provodilac naročito s nemačkom.

Smrt generala Miloša Vasića. Dne 20 o. m. umro je u Beogradu u 75 godini života divizijski general i bivši ministar vojni Miloš Vasić, jedan od naših najstarijih i najuglednijih generala. Učestvovao je u svim ratovima počev od 1876 do poslednjeg 1914—1918. Jedna od njegovih najznačajnijih pobeda je, koja je ujedno i odlučila sudbinu soluskog fronta, zauzeće Kaja-makčalana god. 1918. Zbog svojih velikih sposobnosti i širokog obrazovanja bio je i u mnogim diplomatskim misijama. Govorio je veliki broj jezika. Poznat e i kao vojni pisac. Za svoje velike zasluge bio je odlikovan s preko 60 odličja naših i stranih.

KNJIGE I LISTOVI

»SOKO NA JADRANU« Olimpijski broj

Dvobroj za septembar i oktobar ovog našeg najboljeg sokolskog časopisa posvećen je berlinskoj olimpijadi, te donosi jednu čitavu seriju vrlo zanimljivih članaka od prominentna i stručnjaka na polju olimpijizma. Tu su sa svojim prilozima zastupani: grof Bajje Latur (Comte Baillet Latour) iz Briselja, Ejveri Brandež (Avery Brundage) iz Njujorka, prof. Franjo Bučar iz Zagreba, Kr. Buš (Chr. Busch) iz Etingena, barun Pjer de Kuberten (baron Pierre de Coubertin) iz Lozane, dr. Karl Diem iz Berlina, Miroslav Dobrin iz Zagreba, Hrvosje Macanović iz Zagreba, prof. Alfred Sif (Schiff) iz Berlina i Trigve Uthajm (Trygve Utheim) iz Osla. Ovaj niz odličnih saradnika sa svojim člancima pružaju čitaocu jedno izabrano, osobito zanimljivo i korisno štivo o olimpijadama uopće, a posebice o pretstojećoj berlinskoj 1936. Članici su ilustrirani sa serijom zanimljivih slika.

Ovaj olimpijski broj »Sokola na Jadranu« treba da se nađe u rukama svakog našeg brata i sestre, koji se bave studijem telesnog uzgoja, kao i onih koji pokazuju svoj interes za berlinsku olimpijadu 1936, koja prema savršenim i dalekosežnim pripremama koje se za nju vrše, kao i prema ogromnom interesu, koji za nju vlada u čitavom svetu, obećava da će biti najgrandioznija olimpijada, koja je u opće do sada bila igde održana.

Treba zaista pohvaliti srećnu zamisao i vredno nastojanje uredništva ovog našeg s pravom mnogo cenjenog časopisa što se je pobrinulo da izda jedan naročiti olimpijski broj za naše sokolske redove, broj svakako vrlo potreban i vrlo koristan.

Olimpijski deo lista uredio je naš poznati sokolski i sportski radnik brat Hrvosje Macanović, član Jugoslovenskog olimpijskog odbora i glavni tajnik Saveza sportskih saveza Jugoslavije.

Ovaj broj »Sokola na Jadranu« najtoplije preporučamo.

Naručuje se kod administracije lista, u Splitu, Sokolski dom. Ovom dvobroju cena je Din 4.—.

SPOMENICA SOKOLSKOG DRUŠTVA RAB

Naše vredno i vrlo agilno Sokolsko društvo Rab, jedno svakako od najboljih u Hrvatskom Primorju i uopšte u župi Sušak - Rijeka, proslavilo je ove godine 25-godišnjicu svoga opstanka. Sam 25 godišnji jubilej jednog društva ne bi bio od zamašnjeg značaja, kada to doba od dva i po decenija ne bi predstavljalo i jednu nadasve živu sokolsku aktivnost, jedan u svakom pogledu primeran i uzoran rad, kao što je to bio rad Sokolskog društva Rab, koje deluje u jednom od najlepših ali i najizloženijih krajeva našega Jadrana. I taj rad morao je stoga da bude okrunjen najlepšim plodovima i zamernim uspesima. O tome svedoči i Spomenica, koju je Sokolsko društvo Rab nedavno izdalo prilikom ovog svog jubileja, a koja i svojim lepim sadržajem i svojom vrlo ukusnom opremom pokazuje veliku sokolsku vrednost ovog razmerno našeg malog društva. U sadržajnom delu Spomenice, pored lepe uvodne reči društvene uprave, nalazimo čestitku br. Gangla, čestitku brata Frant. Kudele, člana predstništva ČOS, brata Jaroslava Pokornog iz Praga, nadalje članke: »Putem Sokola Sveslovenstvu« od društvenog starešine brata Alberta Mahara, »25 godišnjica Sokolskog društva u Rabu« od prvog društvenog starešine

brata Josipa Bakote, zatim istorijski prikaz »Znamenite godine i epohe u povijesti grada i ostrva Raba« od brata M. K., »Budenje narodne svijesti u Rabu« od brata Iva Tonsa, »Historijat gradnje Sokolskog doma« od brata Josipa Opatića, »Sjećanja sa sleta u Pragu i Sofiji« od brata O. J., prikaz rada društvenog načelnika brata Ante Bačića od E. A. Bačića, pesmu »O krštenju prvih sokolskih članaca na Rabu« od Rikarda Katalinića-Jeretova, članak

»Sokoli na vesla« od brata dra. Marijana M. Tomašića i kratak prikaz »Sokolsko društvo Rab u god. 1935«. Pored toga Spomenica je ukrašena s velikim brojem vrlo lepih i uspehlika iz društvenog života, a na prvom mestu s portretom Nj. Vel. Kralja Petra II u sokolskoj odori. U znak svoje pažnje prema ovom našem vrednom društvu, sestra Renata Tirševa poslala je za Spomenicu svoju sliku sa svojim autogramom.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTVA I ČETA

Župa Beograd

BEograd. — Zupske utakmice u odbojci, Zupske utakmice u odbojci održane su 29 sept. t. g. Utakmice su održane na igralištu Sokola Matice Zemun. Na utakmicama učestvovala su ova društva: Beograd I, II, III, Pančevo, St. Pazova, Obrenovac, Šabac, Smederevo, Zemun i čete: Boganj i N. Karlovci. Svega je učestvovalo vrsta: 1) članova 6, 2) članica 4, 3) naraštaja 3, 4) M. naraštaja 5, 5) članovi četa 2, 6) Starije braće 3.

Utakmice je napustio ženski naraštaj iz Zemuna, dok su članovi Sokolskog društva Mladenovac diskvalifikovani. Utakmice su održane u redu. Sva društva, sve kategorije takmičara uložili su dovoljno truda oko uvečavanja same igre. Društva su se plasirala ovim redom: 1) Članovi — prvo mesto Beograd I sa 7 točaka (+106 — 33 = +73), drugo mesto Beograd II sa 7 točaka (+107 — 39 = +68), 2) Članice — prvo mesto Beograd I sa 5 toč. (+87 — 37 = +50), drugo mesto Beograd II sa 5 toč. (+87 — 44 = +43), 3) Z. naraštaj — prvo mesto Beograd III, sa 2 točke (+30 — 11 = +19), drugo mesto Šabac sa 0 točaka (+11 — 30 = —19), 4) M. naraštaj — prvo mesto Beograd III sa 7 točaka (+111 — 27 = +84), drugo mesto Šabac sa 7 toč. (+112 — 43 = +69), 5) Starija braća — prvo mesto St. Pazova sa 4 toč. (+61 — 38 = +23), drugo mesto Zemun sa 2 toč. (+55 — 56 = —1), 6) Članovi četa — prvo mesto Voganj sa 2 toč. (+30 — 6 = +24), drugo mesto N. Karlovci sa 0 točaka (+6 — 30 = —24).

Na utakmicama su učestvovala 23 vrste. Rezultati su zadovoljavajući i vodstvo utakmica je također zadovoljno s celim tokom utakmica, kao i sa samim njihovim rezultatom. Utakmice su dobro organizovane i s uspehom izvedene.

R. D. G.

Župa Kragujevac

ČAČAK. — Poljoprivredna izložba Sok. čete Zablac. U nedelju, 6 oktobra o. g., Sok. četa Zablac priredila je vrlo uspešno sokolsku izložbu poljoprivrednih proizvoda i domaće radinosti u prostorijama Zablacke osnovne škole. Zastupljene su bile ove grane: poljoprivredstvo, ratarstvo, voćarstvo, pčelarstvo i domaće radinost. Uz to postojalo je i odeljenje za sokolsku propagandu. Od četa s teritorije Sok. društva Čačak, pored Zablaca, uzele su učesća još i čete Slatina i Miokovci. Bilo je izloženo oko 350 raznih predmeta.

Izložba je otvorena u 10 časova popodne u prisustvu predstavnika Sok. društva Čačak, predstavnika Poljoprivrednog društva u Čačku i mnogobrojnih braće i sestara, kao i ostalog građanstva. Najlepši utisak na sve prisutne ostavilo je vrlo lepo uređeno odeljenje domaće radinosti, a veliko interesovanje je bilo i za odeljenje za sok. propagandu.

Poveljama i sitnijim alatima nagradeno je 30 izlagača. Uz to svi su izlagači dobili besplatno knjige o gajenju voćarstva, o pčelarstvu i dr., koje je poklonio sreski poljoprivredni referent.

D. P.

Župa Ljubljana

LJUBLJANA. — Zbor društvenih načelnikov in načelnic. — V času ko se seli redna telovadba zopet u telovadnice, je imela Sokolska župa Ljubljana u nedelju, dne 13. oktobra t. l. zbor društvenih načelnikov in načelnic. Zboru je prisustvovalo 41 edinic. Poročilo župnoga načelnika br. Vrhovca in župne načelnice s. Kržetove je bilo napravljenih već sklepov. Soglasno je bilo sklenjeno, da se priredi u letu 1936. župni zlet u Ljubljani. Zanj je bil tudi odobren vzpored, ki obsega poleg zveznih obveznih prostih vaj tudi proste vaje moške in ženske dečij starostnih bratov. Poleg tega naj bi pokazali članj vzorne redovne vaje in hkratne vaje na večih bradljah. Na vzporedu je tudi izmenski tek in orodne vaje, ter posebne točke. Priprave za zlet naj se podvojijo takoj. Obvezne

Kada su se počele osnivati sokolske čete on je prvi pohrio da propaga i organizuje Sokolstvo, smatrajući ga kao jedino spasonosno sredstvo za kulturno i ekonomsko podizanje našega sela. Kao takav on je na osnivačkoj skupštini izabran za starešinu čete Kazanci, na kome se položaju nalazio sve do svoje nenadne smrti.

Za svoj nacionalni rad odlikovan je ordenom za građanske zasluge.

On je bio uzor Soko, uzor domaćin, a kao takav i uzor Jugoslaven. Stitio je sirotinju, pomagao je nevoljnim i svakom je koristio svojim savetom i poukom. Zbog toga ga je narod ova- ga kraja i volio a to se moglo videti na njegovom pogrebu. Za sve vreme njegova pogreba Sokoli su u suzama kupali svoja lica praćeci ga do večne kuće.

U ime Sokola s pokojnikom se oproštilo br. Andrija Nikolić s neko- like probranih reči.

Mir pepelu njegovu i večna mu slava!

P. M. N.

KORČULA. — Sokolski sabor u Pupnatu. U nedelju 20 oktobra t. g. održan je sokolski sabor u selu Pupnatu. Izabralo se je upravo ovo selo, jer u njemu postoji mlada i aktivna četa, koja ima da se bori s mnogim poteškoćama, pa je i ovo saborovanje trebalo da bude potstrek za budući rad. Saboru su prisustvovali delegati svih društava i četa na ovome otoku: Korčula, Blato, Zrnovo i delegati četa Smokvice, Care i Pupnata, kao i brojni seljaci, tako da dvorana nije mogla sve da primi. Nakon ophoda kroz selo, povorka, koju je predvodila muzika matičnog društva Korčula, zaustavila se je pred sokolanom, gde je brat M. Bančević održao govor o orijentaciji Sokola u teškim današnjim političkim i ekonomskim prilikama, te pozvao braću da se vrate selu, da pomognu seljaku, da u svoje radove privedu selo ugledajući se u brata Čedu Milica i njegov rad u Heregovini.

Nakon toga sabor je otpočeo rad. Materijal koji je donesen i o kome se je živo raspravljalo, vrlo je epšešan, i pokazuje s kakvom ozbiljnošću Sokol prilazi selu danas, da bi, ne žaleći truda i požrtvovanja, sokolsku misao usadili u srce samoga naroda. Soko ovim radom hoće da ukaže na pravi put, kojim treba ići da se ozdrave naše političke, ekonomske i socijalne prilike. Ovakav jedan ozbiljan, trezven i nasdasve iskren rad na ovim sokolskim saborima imponuje i nameće se neodbranjivo naročito našem selu, koje je prigrliło sokolski rad baš radi iskrenog i poštenog nastupa sok. radenika u selima.

Sabor je trajao 3 sata. Debata je bila živa i u njoj su sudelovali jednako delegati društava i četa, seljaci i građani. Tretirala su se sva pitanja na ostrvu i uopšte.

Govornici su iznašli prilike svojih mesta i tražili načina kako da se poboljša stanje. Na koncu donesena je rezolucija, koja je jednoglasno prihvaćena.

Po svršetku sabora delegati su se razišli praćeni glazbom.

MOSTAR. — † Sestra Vukosava Kašiković, bivša načelnica Sok. župe i društva Mostar. Nakon duge i teške bolesti preminula je 13 oktobra o. g. u Mostaru u 34 godini života sestra Vukosava Kašiković, bivši načelnica Sok. župe i društva Mostar.

Neumoljiva smrt otrgnula je ovu našu dobru sokolsku radenicu iz naše zajednice u najboljim godinama kada je sa svojim znanjem i sposobnošću mladima davala savete u radu.

Ugasio se prerano jedan plemeniti život. Prestalo je da kuca ono plemenito i dobro sokolsko srce, kao što ga je imala naša draga sestra Vuka. Čina kosa smrti ne bira, već uzima ono što je najbolje. Tako je i ova puta ugrabila našu dragu sestru. Otrgala je iz čvrstog zagrljaja njezine ojačane i sa-mohrane majke, koja je u njoj sve gledala i u njoj izgubila sve što je imala.

Još kao devojčica sestra Vukosava stupa u redove Srpskog Sokola i tu počima sa sokolovanjem. Odmah po-

Prednjački tečaj za članice župe Novi Sad, održan od 3 do 12 o. m. (uz vest na str. 4)

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

OLYMPIA

1936

Nova knjiga

HRVOJA MACANOVIĆA

Potpuno delo o savremenim olimpijskim igrama na našem jeziku
Veliki oktav, 150 stranica, 60 slika, 6 tablica
Cena u pretplati 30— dinara

Izlazi uskoro iz štampe!

Narudžbe slati na adresu:

H. Macanović, Zagreb, Medulićeva ul. 18a
Novac na ček. račun kod Pošt. štedionice Zagreb, br. 37.864

sle oslobođenja prenosi svoju aktivnost u Jugoslavensko Sokolstvo i ubrzo postaje sokolskom prednjačkinjom. Malo kasnije bira se za župsku i društvenu načelnicu, a to je najveće priznanje, koje ne dobiva onaj koji se izmotava od sokolskog rada. Skoro na svim sletovima sestra Vuka istupa kao vežbačica, a na svim utakmicama kao savesna sudkinja. Poslednji put videli smo je na pokrajinskom sletu u Sarajevu. Kao i uvek zdrava, vesela i nasmejana, svojom je lepom i veselom naravi znala sve nas da oduševi.

Niko nije mogao pomisliti da je to njezin poslednji slet, da je više nikada na sletovima nećemo videti i da je zbilja danas nema među živima.

Mostarski Sokoli sačuvali većnu uspomenu na svoju dragu sestru Vukosavu, koja je dala za Sokolstvo jedan deo svoga života.

Veličastven sprovod nezaboravljene sestre krenuo je istoga dana u 5 sati. Na njemu su uzeli učešća sve društvene kategorije s muzikom Sok, čete Vihovići-Rudnik. Pred župskom kancelarijom oprostio se je s pokojnikom br. Bruno Marčić, zam. žup. starešina, koji je s dirljivim rečima istakao vrline, koje su krasile ovu odličnu sokolsku radnicu. Ispred vežbačkih kategorija oprostila se je na groblju od svoje bivše načelnice i prednjačice, sestra Borika Turanjanin, načelnica župe i društva, koja je u svom govoru istakla sposobnost ove odlične sokolske prednjačice.

Kasno u noć Sokoli su spustili u grob svoju mrtvu sestru, a Sokolice zasule cvećem sveži humak drage nam sestre Vuke.

Slava Ti i večna hvala, sestro Vukosavo, za sve ono što si za nas učinila.

Borika,

Župa Novi Sad

NOVI SAD. — Župski prednjački tečaj. Župski praktični prednjački tečaj Sokolske župe Novi Sad za članice, održan je od 3 do 12 oktobra 1935 u Novom Sadu.

Na tečaju je bilo 30 učesnica iz ovih društava: Bačka Palanka 1, Bački Petrovac 1, Bačka Topola 1, Vrbas 1, Gospodinci 2, Mol 2, Mošorin 1, Novi Sad 5, Ruski otek N. Sad 1, Pačir 1, Senta 1, Turija 1, Crvenka 2, St. Kanjiža 2, St. Sivač 2, Srbobran 1, Subotica 2, St. Futog 2. Ove učesnice po zanimanju bile su: učiteljica 6, domaćica 20, činovnica 3 i studentkinja 1.

Tečaj je otvorio brat dr. Ignjat Pavlas, župski starešina. Rad u tečaju trajao je 10 dana i to 8 časova dnevno. Predavači u tečaju bili su: dr. Ignjat Pavlas, starešina, Milan Teodorović, načelnik, dr. Toma Jovanović, zam. starešine, dr. Jova Popović, lekar, prof. Svetislav Marić, prosvetar, Rakić Vasiljka, načelnica, Mara Daljev, zamenica načelnice i Marko Vilić, župski prednjak. Osim toga pomagali su kod vežbanja sestre Margita Šrancova i Emilija Marićeva, prednjačice. Tečaj je vodila sestra Vasiljka Rakićeva, župska načelnica.

Na završetku tečaja učesnice su dobile uverenje o pohađanju ovog tečaja.

Župa Petrovgrad

MOKRIN. — Osvećenje društvene zastave. Prolazeći kroz razne tegobe za ovih šest godina, potucajući se po raznim gostionicama, najzad je naše društvo došlo do potrebnih prostorija u Domu Kralja Petra I Oslobođioca, koji je opština ustupila kulturnim i vitezskim organizacijama umesto spomenika Kralju Petru I Oslobođiocu. Dobivši mesto u Domu u kome Sokolsko društvo ima dvoranu za vežbanje, čitaonicu, kancelariju i sve nuzgredne prostorije, rešila je uprava da iz svojih skromnih sredstava nabavi društvenu zastavu.

Osvećenje zastave kao i doma Kralja Petra I Oslobođioca obavio se 3. novembra 1935 godine na svečan način uz učešće svih okolnih društava, državnih i građanskih vlasti. Kum zastave bio je konjički pukovnik br. Relja Braček, komandant Petrovgradskog vojnog okruga.

Osvećenje će se obaviti pre posle 11 časova; u veče će diletantski otek prikazati »Ožalošćenu porodicu« od Nušića.

D. A.

PETROVGRAD. — Župski prosvetni tečaj. Župski prosvetni tečaj u Petrovgradu održan je od 27 septembra do 7 oktobra.

Na tečaju je bio 51 tečajac. Tečajci su s malim uzuzetkom bili intelektualci i to većinom seoski učitelji i učiteljice. Tečajci su za sve vreme tečaja pažljivo pratili predavanja, jer materijal koji se iznosio, bio je koliko aktuelan toliko i interesantan. Tu su tečajci imali da se upoznaju s »Vešti-

nom besedništva«, koje je na jedan pristupačan i lak način izlagao brat Miloš Stanojević, »Eugenikom«, koju je predavao brat Jova Popović, lekar, s »Vaspitanjem sokolskog naraštaja« po predavanju brata Mihaila Radotića, pa »O zakonu života«, »Sokolskoj pedagogici« od brata B. Koljenšića, »O ženi i Sokolstvu« od sestre Zagorske Vojinović, »Naučnim osnovama Sokolstva« brata Miše Matića, lekara, »Sokolsko vaspitanje dece«, »Sokolstvo i narodna poezija« od brata Pere Mojsilovića.

Da bi ovakva korisna predavanja tečajci mogli uspešno pratiti, bratska župa je dobrom i smišljenom organizacijom ovo potpuno izvela. Tečajci su u sokolskom domu imali dobar stan i ishranu.

Pored ovakvih naučnih predavanja i rada u Sokolstvu bilo je predavanja higijenskih (Odbrana od otrovnih plinova u slučaju ratne opasnosti) te o stočarstvu, zemljopeljstvu, muzici i sokolskom telovežbačkom sistemu.

Interesatno je napomenuti, da su i sami tečajci pred članovima i naraštajem držali predavanja u vezi sa sokolskim radom i njegovim pokretom.

Takva predavanja su od velikog značaja, jer se pomoću njih tečajci osposobljavaju za pravilno i lepo mišljenje, a i kritički se upućuju na rad drugih.

Na ovakvim tečajevima zapaža se i ono pravo sokolsko bratstvo i jednakost. Tu se druželjublje i iskrenost razvija do vrhunca. Poroci i druge štetne osobine se gube i nestaju. Tu se dobrim primerima pruža mogućnost za moralno uzdizanje čoveka što sve tečajci prenose u svoje sokolske jedinice gde vaspitavaju svoje pripadnike.

J. K.

Župa Sušak - Rijeka

BRINJE. — Rad u društvu. U našem društvu bio je nastao zastoj. Sav rad sastojao se u primanju dopisa br. Saveza i župe, te u održavanju sednice. Ne otkad je ovamo premešten za učitelja br. Marić Branko, krenulo se je društvo s mrtve tačke. Sokolana je oživela. Sve kategorije (osim članica) počele su intenzivnim radom. Spremamo se punom parom da dostojno proslavimo 1. decembar, te da dokažemo svima, da je ovo relativno mlado društvo sposobno za život i da ima sve uslove za svoj opstanak.

Župa Tuzla

BIJELJINA. — Javan čas i akademija. Dne 22 septembra 1935 godine održalo je ovo društvo uz sudelovanje bratskih društava Brčko, Ugljevik, Šid i Sokolske čete Jamena javan čas i uveče akademiju.

Pošto je istog dana pre podne bila i proslava društva Crvenog krsta, to se povorka nije mogla održati pre podne, kako je bilo to zakazano već je ostavljena za po podne. U 13,30 časova krenula je povorka ispred sokolskog doma kroz grad, s članovima, članicama, sokolskim četama, muškim i ženskim naraštajem kao i muškom i ženskom decom. Već duže godina u Bijeljini nije održana ovakva povorka s ovako velikim brojem. U povorci bilo je: članova u odorama 22, članova u vežbačkim odelu 21, članova sokolskih četa 82 u narodnom odelu, članica u vežbačkom odelu 32, muškog naraštaja 32, ženskog naraštaja 30 u vežbačkom odelu, muške dece u odori 28 i ženske dece u odori 42. Sokola konjanika bilo je 10 iz Sokolske čete Jamena sa zastavom i u odorama i 14 muške dece čete Jamena u narodnoj nošnji. Nakon obilaska povorke kroz grad, povorka je krenula na vežbalište 6 pešadijskog pučaka »Kralja Aleksandra I«, gde je u 16 časova održan javan čas sa sledećim programom: Članovi — sletske proste vežbe, članice — sletske proste vežbe, muški naraštaj — sletske vežbe, ženski naraštaj — sletske vežbe, članovi — vežbe kopljanima od Josipa Hvalenca (Soko br. 5, 32 god.), ženska deca Sokolske čete Jamena — proste vežbe od Agate Zic, naraštaj Sokolske čete Čadavica — vežbe palicama, muška deca Sokolske čete Jamena — proste vežbe, ženska deca društva Bijeljina — proste vežbe, muška deca društva Bijeljina — proste vežbe i vežbe članova na spravama (vratilo i ruče), koji su se iskazali vrlo lepo. Sve vežbe ispale su na opšte zadovoljstvo publike, koja je bila prisutna u rekordnom broju.

Posle završenog javnog časa društvo je u povorci zajedno s muzikom došlo pred sokolski dom i tu izvršilo pozdrav zastavi i zatim se razišlo.

Istog dana uveče u 8,30 časova održana je u sokolskom domu akademija na kojoj su uzela učešća društva: Bijeljina, Brčko i Šid sa sledećim programom: Muška deca Brčko — vežbe s kolicima iz Gimnastikona, ženska deca Bijeljina — ritmičke vežbe iz Gimnastikona, muška deca Bijeljina — Ribarčev san iz Gimnastikona, ženska deca Brčko — Novo pokolenje, ženski naraštaj Bijeljina — Vežba u krugu, muški naraštaj Bijeljina — piramide, članovi Bijeljina — petorka iz Gimnastikona, članice Brčko — ritam i pokret, članice Šid — vežbe na dvovisinskim ručama, članice Bijeljina — vežba »A 5« iz Gimnastikona i članovi Bijeljina i Šid — na krugovima. Program akademije izveden je vrlo dobro i na opšte odobravanje publike. Akademija je uspeła vrlo lepo, a naročito organizacija.

Poseta građanstva bila je na akademiji rekordna, sala i balkon bili su dupke puni.

Posle programa bila je igranka i sokolsko veselje.

Za celo vreme igranke svirao je naš sokolski džez, koji je isto tako lepo izvežban i sastavljen.

VLASENICA. — Prednjački tečaj. U društvu Vlasenica održan je 10. dnevni prednjački tečaj za početnike, koji je vodio župski prednjak br. Stuhli. Tečaj je počeo 17 septembra, a otvorio ga je brat Marković, starešina društva, u prisustvu članova društvene uprave.

Tečaj je pohađalo 11 tečajaca. Nastava je trajala jedan dan od 6 do 8, 12 do 14 i 17 do 20 časova; drugi dan od 6 do 8 i od 17 do 20 časova, a u nedelju preko celog dana. Ovako je nastava održana radi toga što su mnogi tečajnici siromašni i zaposleni, te nisu bili u stanju da napuste svoj privatni posao, a imali su volju da pohađaju prednjački tečaj. Steta je što ni jedan član čete nije ovaj tečaj pohađao.

Od 80 časova, koliko je za ovaj tečaj predviđeno, održano je 79 časova, i to: strojeve vežbe 10, vežbačkih časova 8, sokolski sustav 1, proste vežbe 20, vežbe bez sprava 8, proste grane 10, igre 5, statistika vežbanja i administracija 2, ustrojstvo 4, ideologija 3, povest 3, zdravstvo i prva pomoć 4, voćarstvo 1 čas.

Tečajci su s velikom voljom pratili predavanja i društvo će od njih imati isto velike koristi.

Tečaj je završen 29 septembra u 20 časova. Brat starešina održao je prigodan govor tečajcima, u kojem ih je pozvao da od sada još više volje posvete tehničkom radu u društvu.

O. S.

Župa Varaždin

NOVO SELO - SV. ROK. — Javan nastup. 13 oktobra o. g. održala je ova četa svoj drugi javni nastup. Nastupila su muška i ženska deca, naraštaj i članovi u prostim vežbama, vežbama s palicama i vencima, na prečli, u borbenim igrama i u takmičenjima u trčanju.

Na vežbi su uzela učešća čete Senkovec i Pribislovec te društvo Čakovac, a zastupano je bilo društvo Dekanovec.

Nastup posetili su uz domaće seljaštvo i prijatelji Sokolstva iz Sivice i Mihovljana.

Kako su u Čakovcu među industrijalcima, trgovcima i obrtnicima sahranili lepi darovi za tombolu, to uz moralni zadovoljuje priredivače i materijalni uspeh.

Jesam li poslao pretplatu za sokolske listove?

Oglašite u »Sokolskom glasniku«!

TRANSPORTNO, SKLADIŠNO I OTPREMNIČKO PODUZEĆE

Gustav Brelić

POMORSKA AGENTURA

Brzoiavi: BREG

SUŠAK

MASARYKOVO ŠETALIŠTE 5/1

Telefon Inter. 23

220—5

217—40

TRGOVAČKA TISKARA

V. G. KRALJETA

SUŠAK

ŠTROSMAYEROVA ULICA 5

TELEFON BROJ 2-22

221—1

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z.o.z.
Ljubljana
Francišanska 6

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, v enobornem in večbornem tisku. Brošure, knjige v molit in najvećjih nakladah. — Časopise, proročine, vabila, jedine liste, plakate. Okusna oprema, ilustrirani katalogi, cenikovi i reklamni listovi. — Šolski zvezci, osnovne, meštanske i srednje šole. Risanka, dnevnik, beležnice i lepopisnice.

Naročila prejemaju tudi podružnica knjigarna v Mariboru palača banovinske hranilnice

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

u Ljubljani

registrovana zadruga s ograničenim jamsivom

opskrbljuje u smislu čl. 2 svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našega Sokolstva. Izdaje i raspisava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije

Prodaja odora sviju kategorija

Naslov: Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana, Narodni dom

Pošlansko čekovni račun Ljubljana: 13.831

Telefon broj 25-43

Zahitavajte cenik!

